

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie 1. **P.S.**

2. T. D.

skazanych z art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 5 listopada 2024 r.,
wniosku obrońcy T.D.

o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego Adama Rocha, Anny Dziergawki i
Antoniego Bojańczyka od udziału w sprawie I KK 452/23,
na podstawie art. 42 § 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć sędziów Sądu Najwyższego Adama Rocha, Annę
Dziergawkę i Antoniego Bojańczyka od udziału w sprawie o sygn.
akt I KK 452/23.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, wyrokiem z dnia 1 marca 2023 r., sygn. akt II
AKa 282/21, zmieniającym w stosunku do P.S. wyrok Sądu Okręgowego we
Wrocławiu z dnia 26 maja 2021 r., sygn. akt III K 28/21:

- wymierzył P. S. karę łączną 4 lat pozbawienia wolności za przypisane mu
czyny z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1
k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. oraz z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 56 ust. 1 i 3 o
przeciwdziałaniu narkomanii;

- utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji, skazujący T.D. na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności za czyny z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k. oraz art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Obroncy obydwu skazanych wnieśli kasacje od wyroku Sądu odwoławczego, przy czym w kasacji wniesionej na korzyść T.D. skarżąca podniosła zarzut wystąpienia w postępowaniu odwoławczym bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w związku z nienależytą obsadą Sądu, w którego składzie zasiadał sędzia X.Y., powołany na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w procedurze z udziałem wadliwie ukształtowanej KRS.

Zarządzeniem Prezesa Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2023 r. sprawa ta, zarejestrowana pod sygnaturą I KK 452/23, została przydzielona do referatu sędzi SN Anny Dziergawki.

Na rozprawie kasacyjnej w dniu 17 października 2024 r. obrońca T.D. złożył wniosek o wyłączenie w trybie art. 41 § 1 k.p.k. sędziów orzekających w niniejszej sprawie z uwagi na okoliczności budzące wątpliwości co do ich bezstronności przy rozpoznawaniu kasacji, której głównym zarzutem jest wystąpienie w postępowaniu odwoławczym bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Do wniosku tego przychylił się obrońca skazanego P.S.

Zarządzeniem Prezesa Izby Karnej z dnia 18 października 2024 r. wniosek ten został przedstawiony do rozpoznania Sądowi Najwyższemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego Adama Rocha, Anny Dziergawki i Antoniego Bojańczyka od udziału w sprawie sygn. akt I KK 452/23 zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k., sędzia ulega wyłączeniu od rozpoznania sprawy, jeśli istnieje okoliczność mogąca wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności przy jej rozpoznawaniu. Wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. powinno nastąpić jednak nie tylko w sytuacji gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w konkretnej sprawie, ale również wówczas gdy orzekanie przez sędziego w tej sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu

z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (EKPC) i uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2024 r., II KK 320/22). Z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Już sam udział w orzekaniu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek neo-KRS prowadzi do nienależytej obsady sądu w postępowaniu kasacyjnym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Krajowa Rada Sądownictwa w obecnym składzie nie reprezentuje bowiem należycie środowiska sędziowskiego, a zatem nie jest organem, o którym mowa w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22).

Wada nominacyjna, wynikająca z udziału w procesie powołania na urząd sędziego wadliwie ukształtowanej KRS, mająca charakter względny w przypadku sędziów sądów powszechnych, odgrywa szczególne znaczenie w przypadku sędziów Sądu Najwyższego – do których grona przystąpili, dzięki tej procedurze, sędziowie Adam Roch, Anna Dziergawka oraz Antoni Bojańczyk. Wynika to z wyjątkowego statusu sędziów Sądu Najwyższego i kluczowych kompetencji tego Sądu, mającego gwarantować niezakłócone, prawidłowe funkcjonowanie demokratycznego państwa prawnego oraz obiektywny standard niezależności, niezawisłości i bezstronności orzekania (por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20). W konsekwencji, udział w wydaniu orzeczenia sędziego Sądu Najwyższego, powołanego na urząd w wadliwej procedurze z udziałem neo-KRS, stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy wielokrotnie już wskazywał na potrzebę wyłączenia objętych przedmiotowym wnioskiem sędziów od rozpoznania przydzielonych im spraw, ze względu na brak przymiotu niezawisłości i bezstronności. Orzekł w ten sposób między innymi w postanowieniach z dnia 5 czerwca 2024 r., I KK 123/24; z dnia 27 czerwca 2024 r., I KK 147/24 i z dnia 27 stycznia 2023 r., I KK 240/22 w odniesieniu do SSN Antoniego Bojańczyka; w postanowieniach z dnia 28 maja 2024 r., I KK

124/24; z dnia 5 czerwca 2024 r., I KK 398/22 i z dnia 24 kwietnia 2024 r., II KK 320/22 w stosunku do SSN Anny Dziergawki oraz w postanowieniach z dnia 11 kwietnia 2024 r., I KK 385/23; z dnia 8 grudnia 2022 r., II KK 261/21 i z dnia 28 listopada 2023 r., II KK 351/23 co do SSN Adama Rocha.

Należy mieć nadto na uwadze, iż wobec podniesienia w jednej z kasacji zarzutu z art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. w związku z udziałem w składzie wydającym zaskarżone orzeczenie sędziego powołanego na urząd w procedurze z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., rozpoznanie niniejszej sprawy w wyznaczonym składzie prowadziłoby do naruszenia zasady *nemo iudex in causa sua* – gdyż ta sama okoliczność, związana z otrzymaniem nominacji sędziowskiej, dotyczy sędziów SN Antoniego Bojańczyka, Anny Dziergawki i Adama Rocha. Udział wymienionych sędziów w rozpoznaniu powyższego zarzutu mógłby wywołać zarówno u stron, jak i w odbiorze społecznym przekonanie o braku bezstronności sądu i rzetelności sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2022 r., II KO 48/22 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2022 r., II KO 12/22).

Uwzględniając powyższe, a jednocześnie aprobując utrwalony już w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, iż w sytuacji wystąpienia ryzyka nieprawidłowej obsady sądu uzasadnione jest zastosowanie instytucji wyłączenia sędziego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 czerwca 2022 r., V KO 43/22; z dnia 23 czerwca 2022 r., II KO 48/22; z dnia 28 lipca 2022 r., V KO 69/22; z dnia 25 listopada 2021 r., I CSKP 524/21; z dnia 16 września 2022 r., III KK 339/22), należało uwzględnić wniosek obrońcy skazanego o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego Antoniego Bojańczyka, Adama Rocha i Anny Dziergawki od udziału w niniejszej sprawie.

Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

WB

[a.ł].

